

Дев'ять перспективних можливостей для учасників / бізнесу під час війни

Почну з того, що війни не потрібно боятися, потрібно боятися того, що ви не скористалися можливостями, щоб допомогти побороти війну та стати переможцями. Тому саме в цій статті поговоримо про нові можливості для учасників закупівель та представників бізнесу.

Можливість 1 — PROZORRO

Prozorro.gov.ua — онлайн-платформа, де державні та комунальні замовники оголошують публічні закупівлі (так звані тендери) через майданчики на закупівлю різних товарів, робіт і послуг, а представники бізнесу змагаються в таких закупівлях за можливість поставити товар / виконати роботи чи надати певні послуги.

Але так сталося, що на початку війни Кабінет Міністрів України ухвалив [Постанову № 169 від 28.02.2022 «Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану»](#) (далі — Постанова № 169), за якою більшість замовників під час воєнного стану почали укладати прямі договори і припинили оголошувати публічні закупівлі відповідно до [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон). Але якщо спостерігати за показниками оголошених закупівель на початку війни і зараз (якщо взяти літній період), то кількість оголошених закупівель на Prozorro збільшується. На 14.06.2022 активних закупівель у Prozorro, за якими учасники можуть подавати пропозиції, — 3 465 (див. Рис. 1).

The screenshot shows the Prozorro.gov.ua search interface. At the top, there are tabs for 'Тендери', 'Плани', and 'Кваліфікації до каталогу'. Below is a search bar with the placeholder text 'Назва або код товару, номер закупівлі, назва або ЄДРПОУ компанії'. Underneath the search bar are several filter buttons: 'Замовник', 'Учасник', 'Закупівельник', 'ДК021:2015', 'Статус', 'Вид закупівлі', 'Регіон', and 'Усі фільтри'. Below these are three active filters: 'Подання пропозицій', 'Період уточнень', and 'Спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель'. There is also a filter for 'Відкриті торги з публікацією англійською мовою'. A link 'Показати усі обрані фільтри (ще 2)' and a button 'Скинути фільтри' are visible. At the bottom, it says 'Знайдено 3 465 тендерів' and 'Сортування: за замовчуванням'. The main result shown is for a tender: 'Цифровий палатний (мобільний) рентгенівський апарат МАС ДК 021: 2015 – 33110000-4 «Візуалізаційне обладнання для потреб медицини, стоматології та ветеринарної медицини». ДК 021:2015 – 33111000-1 «Рентгенологічне обладнання» НК 024:2019 код 37645 «Система рентгенівська діагностична стаціонарна загального призначення, цифрова»'. The expected value is listed as '3 000 000,00 грн'.

Рис. 1

Тому, незважаючи на воєнний стан, лівова частка замовників продовжує проводити публічні закупівлі відповідно до Закону, і в учасників є можливість брати в них участь.

З алгоритмами участі в публічних закупівлях та порадами учасникам (бізнесу) ознайомтесь на порталі RADNUK.COM.UA в розділі [«Книги»](#), де в електронній книзі зібрано всі підказки для учасників-початківців.

Можливість 2 — Prozorro+

Платформа Prozorro+ — це платформа, яка створена для забезпечення нагальних потреб держави та відновлення українського бізнесу в часи війни.

В умовах війни замовнику й учаснику в закупівельній сфері нелегко знайти один одного, але команда **Prozorro** спільно з ДУ «Професійні закупівлі» та електронними майданчиками запустили платформу **Prozorro+**.

Prozorro+ працює як для потреб гуманітарних штабів, Збройних Сил України, так і військово-цивільних адміністрацій і державних або місцевих органів влади.

Для користування **Prozorro+** необхідно зареєструватись на одному з таких електронних майданчиків:

Zakupki.prom.ua;

[Держзакупівлі онлайн](#);

[eTender](#);

SmartTender.biz;

[Tender-online](#).

Учасникам ринку публічних закупівель слід через майданчик подати заявку, щоб отримати можливість запропонувати свій товар у **Prozorro+**. Для того щоб ознайомитись із категоріями товарів для проєкту **Prozorro+**, перейдіть за [посиланням](#).

Отже, це ще одна можливість для бізнесу вийти на ринки збуту.

Можливість 3 — Prozorro Market

Prozorro Market — це аналог усім відомого інтернет-магазину, у якому замовник може придбати необхідний товар у кілька кроків без застосування процедур закупівель чи спрощеної закупівлі.

Учаснику достатньо лише один раз пройти кваліфікацію в Prozorro Market, а далі чекати на замовлення й відправляти їх за вказаною адресою.

Відбір постачальників до електронного каталогу Prozorro Market здійснюють централізовані закупівельні організації ДУ «Професійні закупівлі» та ДП «Медичні закупівлі України» (далі — ЦЗО). Вони розміщують оголошення про відбір постачальників в електронній системі закупівель.

Для того щоб стати постачальником Prozorro Market, необхідно подати заявку на кваліфікацію до оголошення про відбір постачальників у категорію товарів, яку ви плануєте продавати на державному маркетплейсі. Таку заявку можна подати через кабінет постачальника на одному з авторизованих електронних майданчиків.

Зверніть увагу! Якщо ваша категорія відсутня в Prozorro Market, то ви можете подати заявку в ЦЗО про необхідність заведення такої категорії. Та щоб вона з'явилася, необхідно, щоб хоча б два постачальники подали такі заявки.

Для того щоб успішно пройти кваліфікацію, потрібно підтвердити досвід постачання товарів з тієї категорії, до якої ваша організація подає заявку. Учасник відбору може самостійно вибрати найбільш зручний для себе спосіб підтвердження досвіду:

20 видаткових (або податкових) накладних;

або 5 угод у Prozorro;

або 20 фіскальних чеків.

Протягом 10 робочих днів після оприлюднення заявки учасником відбору ЦЗО має розглянути її та оприлюднити результати кваліфікації. У разі якщо постачальник не пройшов кваліфікацію, він може подати заявку повторно в те ж оголошення. Діє оголошення про відбір до трьох років. Весь цей час постачальники можуть подавати свої заявки на кваліфікацію в електронний каталог Prozorro Market.

Подача заявок та кваліфікація постачальників безкоштовна. Постачальники Prozorro Market сплачують не за участь у торгах, а комісію від суми договору:

3 % від суми договору при вартості закупівлі до 50 тис. грн;

2 % — до 200 тис. грн;

1 % — понад 200 тис. грн.

Детально про умови щодо кваліфікації на Prozorro Market можна прочитати за посиланням: <https://prozorro.gov.ua/postachalnyky-prozorro-market>

Також з детальними алгоритмами роботи Prozorro Market ознайомтесь на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuke.com.ua) в статтях: «[Алгоритм проведення закупівель через ProZorro Market до 50 тис. грн](#)» та «[Алгоритм проведення закупівель через ProZorro Market від 50 тис. грн](#)».

Можливість 4 — участь у комерційних закупівлях

Все для закупівель на одному порталі

Комерційні закупівлі — це сучасний інструмент, за допомогою якого проходять комерційні торги, на яких постачальники змагаються один з одним за право укласти контракт з бізнес-замовником, а комерційний замовник може швидко придбати потрібні товари або послуги для своєї компанії за найбільш вигідною ціною.

Наприклад, на комерційних тендерах на майданчику [Zakupki.Prom](https://zakupki.prom.ua/) навіть під час війни понад 300 активних закупівельників шукають для себе товари, роботи, послуги.

Навіть під час воєнного стану українські компанії, громадські організації, фонди використовують електронні комерційні закупівлі для оптимізації закупівельних процесів.

Стати учасником комерційної закупівлі може юридична особа чи фізична особа — підприємець. Для цього необхідно зареєструватись на певному майданчику. З майданчиків, які функціонують у Prozorro, ми знайшли такі окремі комерційні розділи закупівель на таких майданчиках:

[Zakupki.Prom](https://zakupki.prom.ua/),

[SmartTender](https://smartertender.com/).

Отже, для бізнесу ще є одна можливість взяти участь у комерційних закупівлях.

Можливість 5 — скористатися програмою релокації підприємств

Релокація підприємства — це відновлення економіки держави у результаті переміщення підприємств із територій, що наближені або перебувають у зоні бойових дій, у безпечні регіони на заході України.

До програми може долучитися будь-яке підприємство, здійснивши повну або часткову релокацію своїх потужностей. Програма поширюється на регіони, що постраждали від бойових дій.

За інформацією з [офіційного сайту Мінекономіки](https://www.mineconomy.gov.ua/):

«За час війни 601 підприємство, які взяли участь в програмі релокації, завершили переїзд з областей, де тривають бойові дії. 390 з них вже відновили роботу на нових майданчиках у західних регіонах України.

Ще 87 підприємств знаходяться на різних стадіях транспортування. Переміщення обладнання здійснюється потужностями "Укрзалізниці", "Укрпошти", або власними ресурсами (з компенсацією). Незабаром переїдуть ще 151 підприємство, які на даний час вже знаходяться на маршрутах або оформлюють необхідні документи.

Місцева влада допомагає знаходити приміщення для роботи, забезпечити підключення до

мереж. Також допомагають знайти житло для працівників і налагоджувати логістичні маршрути. Співпраця держави та бізнесу не закінчується після переїзду, підприємцям допомогатимуть і надалі — з адаптацією, підбором працівників, налагодженням логістичних маршрутів та пошуком нових ринків збуту, в тому числі за кордоном.

Програма релокації допомагає захистити промислові потужності вітчизняних підприємств всіх форм власності. Переміщення бізнесу у безпечні регіони створює нові можливості для розвитку економіки та дозволяє підприємствам працювати в умовах війни».

Подати заявку на релокацію можна через такі майданчики системи [«Прозорро.Продажі»](#) (Національна електронна біржа, E-Tender, SmartTenderBiz).

Якщо ви маєте обладнання, інші ресурси, які допоможуть великим і маленьким підприємствам продовжувати працювати, то розмістіть їх у системі «Прозорро.Продажі». Це може бути нерухомість, також скоро стануть доступними для розміщення оголошення з транспортом, послугами чи допомогою з переміщенням.

Кожен, хто публікує інформацію про приміщення, має можливість здати його в оренду як безкоштовно, так і на комерційній основі.

Щоб запропонувати ваше приміщення для релокації, необхідно зареєструватись одному з акредитованих в проєкті релокації майданчиків та створити оголошення з фільтром «релокація». Після цього він стає доступним для інших компаній та бізнесів на сайті [«Прозорро.Продажі»](#).

Переглянути список наявних товарів для продажу можна на [«Прозорро.Продажі»](#) або на будь-якому з акредитованих майданчиків системи.

Можливість 6 — ведення бізнесу в країнах ЄС

За інформацією на Урядовому порталі, Мінцифри запускає інноваційний формат гарячої лінії — віртуальний центр «Дія.Бізнес».

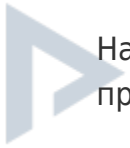
Вимушені переселенці з України в європейських країнах часто стикаються з браком інформації про правила й процедури оформлення власного перебування, реєстрації бізнесу, працевлаштування та отримання допомоги.

Тому й запускають віртуальний центр «Дія.Бізнес» для того, щоб надати всі необхідні відповіді в дистанційному форматі, поки українці не можуть повернутися додому.

Під час пілотного проєкту фахівці центрів «Дія.Бізнес» консультуватимуть українців щодо перебування в 7 країнах: Польщі, Болгарії, Чехії, Словаччині, Словенії, Литві та Німеччині. Відповіді на запити інших країн ЄС будуть готуватись індивідуально. Центр також надаватиме відповідні консультації внутрішньо переміщеним особам в Україні.

З якими питаннями можна звертатися? Зокрема:

Консультації щодо отримання статусу тимчасового захисту або інших правових підстав перебування на території іншої держави.

Надання інформації щодо допомоги із житлом і ресурсів підтримки з працевлаштуванням для громадян України.

Надання інформації щодо ведення бізнесу в 7 країнах ЄС (Польщі, Болгарії, Чехії, Словаччині, Словенії, Литві та Німеччині) та як згодом зробити релокейт в Україну.

Отримати безоплатну консультацію можна за номерами телефонів:

080 033 31 83 (дзвінки безоплатні на території України);

+48 22 266 22 75 (міжнародний номер для дзвінків з території країн ЄС, плата за дзвінки — згідно з тарифами операторів).

Деталі: <https://business.diia.gov.ua/virtual-center-diia-business>.

Можливість 7 — «Доступні кредити»

За інформацією [відділу зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації Мінекономіки](#):

«За останній тиждень травня бізнес отримав кредитів на 3,9 млрд грн за програмою “Доступні кредити 5-7-9 %”. За тиждень банками було укладено 928 кредитних угод.

З початку дії програми підприємцям вже видано 42 476 кредитів на загальну суму 117,9 млрд грн. Серед них: антикризових кредитів — 58,5 млрд грн, на рефінансування попередньо отриманих кредитів — 26,4 млрд грн, на інвестиційні цілі — 10,3 млрд грн, на антивоєнні цілі — 5,6 млрд грн. Окрім того, понад 17 млрд грн кредитних коштів отримали аграрії на підтримку своєї діяльності.

Найчастіше кредитуються за програмою підприємства, що працюють в сфері сільського господарства (51,8 %), торгівлі та виробництва (22,6 %), промислової переробки (14 %). Серед регіонів лідерами за сумами укладених кредитних договорів є Львівська, Харківська, Дніпропетровська, Одеська, Київська області та м. Київ.

На сьогодні участь в програмі приймають 42 банки, найбільшу кількість кредитів видали “Приват-банк” (17,6 тис), “Ощадбанк” (5,3 тис) та “Райффайзен Банк Аваль” (3,9 тис).

Програма “Доступні кредити 5-7-9 %” дозволяє залучити до 60 млн грн під 0 % на період дії воєнного часу +1 місяць з гарантією від Уряду на рівні 80 %. Для роздрібних торгових мереж доступні кредитні кошти в розмірі до 1 млрд грн під 5 % річних, що дає їм змогу вчасно розрахуватися з постачальниками та поповнити фінансовий баланс».

Можливість 8 — міжнародні закупівлі

Міжнародні закупівлі — як потужний ринок та нові можливості для бізнесу країни в умовах воєнного та післявоєнного стану. Детально це питання розглядали на семінарі [«Перспективи роботи для учасників за кордоном та в Україні. Кейси від практиків»](#).

Основні донорські організації, які проводять такі закупівлі: Європейський банк реконструкції та розвитку, Програми розвитку ООН (UNDP), Crown Agents та ін.

Де можна знайти такі закупівлі? Частина таких закупівель розміщена на [Prozorro](#) в розділі «Новини», [«Закупівлі міжнародних організацій»](#) (Рис. 2).

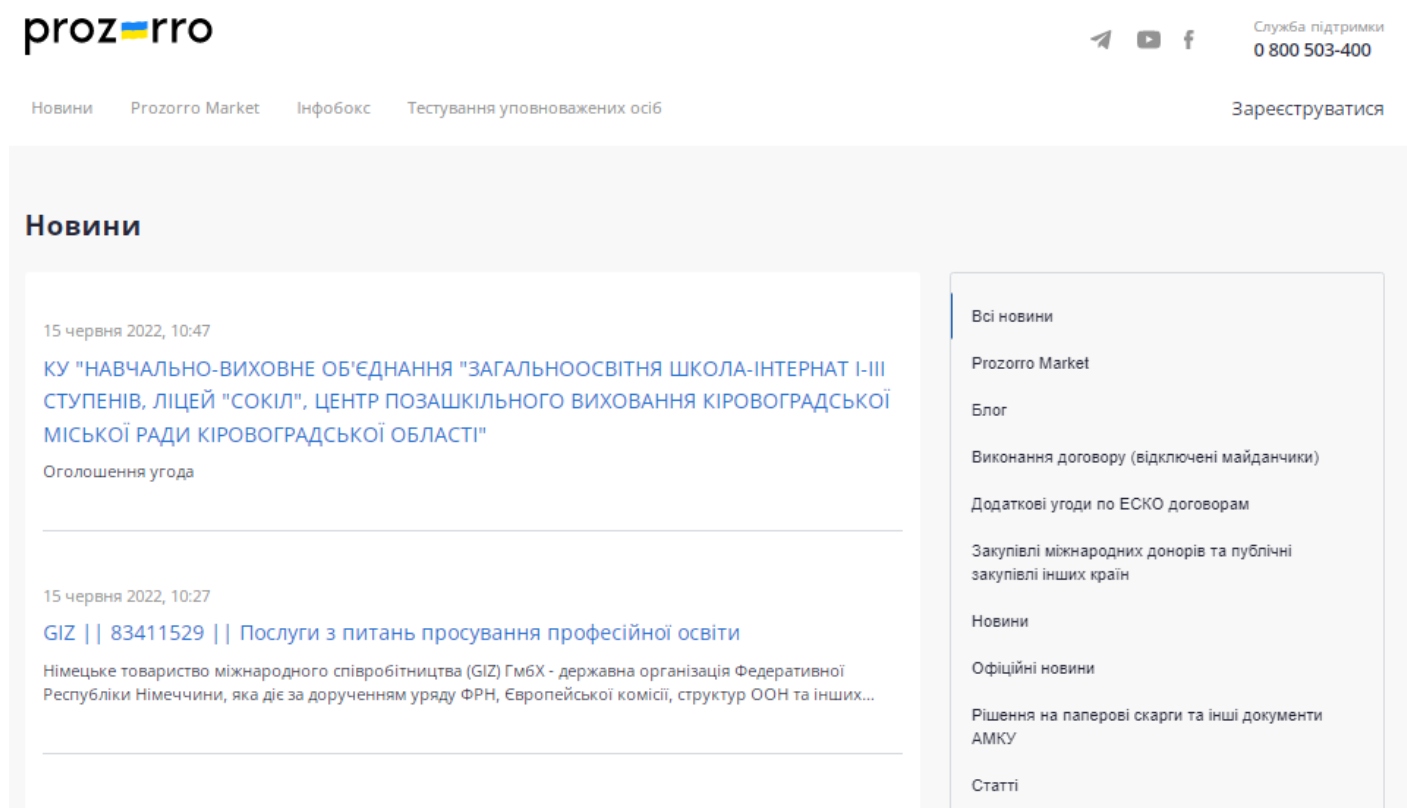

Рис. 2

Міжнародними донорами, які можуть здійснювати закупівлі в Україні, можуть бути:

Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ;

БО «Українська освітня платформа» у партнерстві з UNICEF Україна;

Організація Global Communities;

Crown Agents Limited;

The United Nations Development Programme (UNDP) — Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН);

European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) — Європейський банк реконструкції та розвитку;

Такі закупівлі, крім платформи [Prozorro](#), розміщуються на власних сайтах таких міжнародних організацій. Наприклад, Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) на корпоративному порталі ПРООН: <http://procurement-notice.undp.org/> та порталі Глобального ринку ООН: <https://www.ungm.org/>. На сайті Європейського банку реконструкції та розвитку (Євробанк, ЄБРР) — <https://ecep.ebrd.com/>.

Порада: підписатись на групу в Facebook UNDP Ukraine/ПРООН в Україні — <https://uk-ua.facebook.com/UNDPukraine/>.

Отже, маємо для бізнесу додаткові перспективи для розвитку міжнародного співробітництва.

Можливість 9 — локалізація виробництва

Локалізація виробництва — це коли державне підприємство, орган влади чи муніципалітет, які мають право проводити державні закупівлі, придбаваючи товари для своїх потреб, вимагають наявності в них місцевої складової.

Ступінь локалізації виробництва — показник місцевої складової у питомій вазі вартості сировини, матеріалів, вузлів, агрегатів, деталей, складових частин і комплектуючих виробів, робіт, послуг та інших складових вітчизняного виробництва у собівартості товару, що є предметом закупівлі.

Визначення ступеня локалізації забезпечує отримання певних переваг під час закупівель, оскільки використання нецінового критерію під час оцінки тендерних пропозицій / пропозицій учасників для замовника є обов'язковим.

14.07.2022 набрав чинності [Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості» від 16.12.2021 № 1977-IX](#).

Метою внесення змін до Закону про публічні закупівлі є підтримка та захист вітчизняних виробників у галузі машинобудування шляхом обмеження доступу на цей ринок іноземних учасників, та, що найголовніше, — заохочення іноземних виробників розміщувати власні виробничі потужності на території України й інвестувати у промисловість України.

До речі, з даного приводу на порталі [RADNUK.COM.UA](#) опубліковано [інтерв'ю з представником ДП «Прозорро» Наталією Шимко](#) щодо внесення змін до Закону про закупівлі в частині застосування локалізації виробництва, а детальніше про зміни читайте у статті [«Зміни до Закону про закупівлі, що набувають чинності з 14.07.2022: порівняльний аналіз»](#).

Окремо зауважимо, що, згідно із Законом про локалізацію, ступінь локалізації виробництва визначається самостійно виробником товару, що є предметом закупівлі, та підтверджується Уповноваженим органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Станом на дату публікації цього матеріалу невідомо, у якому порядку та яким

чином має підтверджуватись ступінь локалізації виробництва. Тому очікуємо на набуття чинності змінами до Закону про публічні закупівлі та відповідні нормативно-правові акти.

Незважаючи на війну, перспектив та можливостей роботи й відновлення для бізнесу вистачає. Головне — їх використовувати, не здаватися, не зупинятися, і все, що ви робите, однозначно має значення!

Нас не зупинити й не подолати! Слава Україні! Героям Слава!